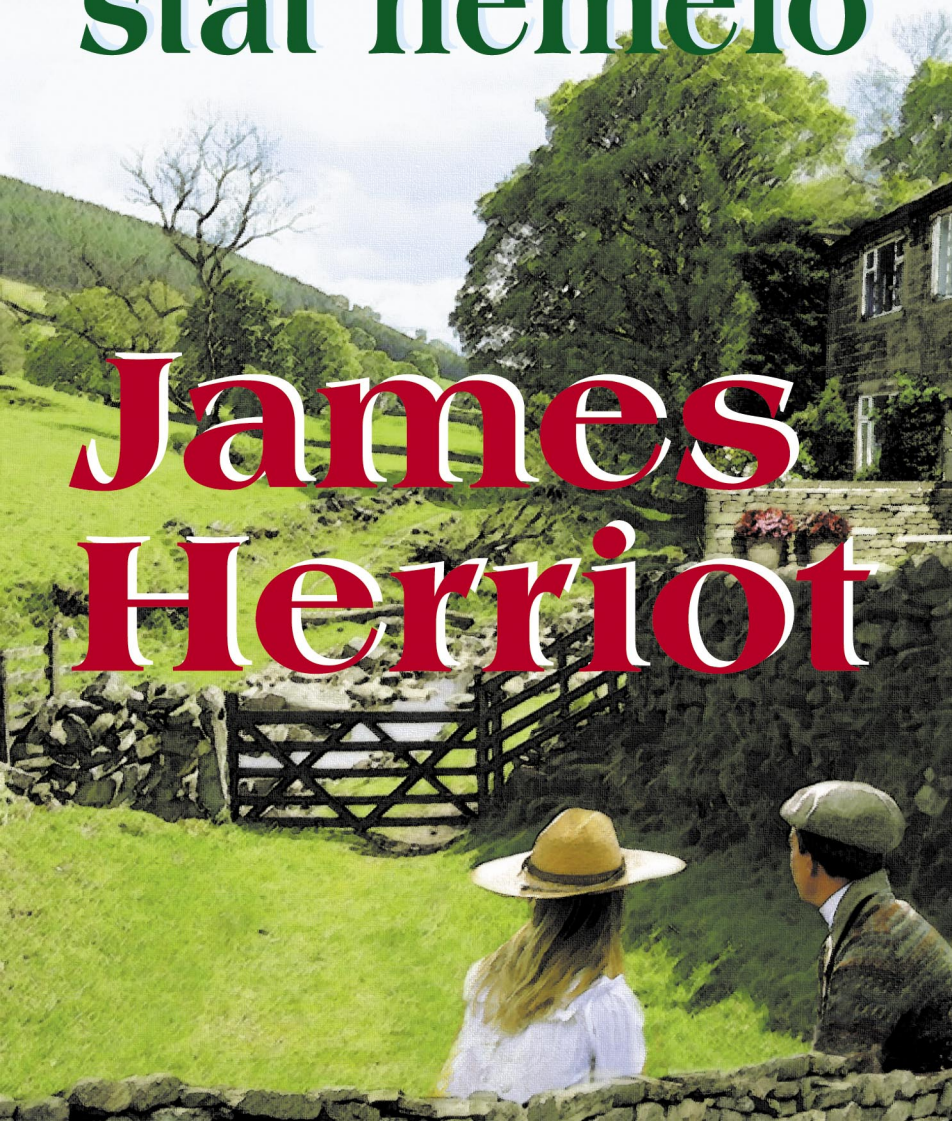

To by se
zvěrolékaři
stát nemělo

James
Herriot

TO BY SE
ZVĚROLÉKAŘI
STÁT NEMĚLO

PRAHA 2013

Přeložila: **EVA MARXOVÁ**

James Herriot: To by se zvěrolékaři stát nemělo
Vydání v nakladatelství Baronet v tomto uspořádání třetí
Copyright © The James Herriot Partnership, 1972
Published by arrangement with David Higham Associates Ltd., London
All rights reserved

Vydalo nakladatelství Baronet a.s., Květnového vítězství 332/31, Praha 4,
www.baronet.cz, v roce 2013 jako svou 1770. publikaci
Přeloženo z anglického originálu It Shouldn't Happen to a Vet,
vydaného nakladatelstvím Pan Books, Londýn v roce 1973
Český překlad © 2001, 2008, 2013 Eva Marxová
Přebal a vazba © 2013 Ricardo a Baronet
Ilustrace na přebalu © 2013 Ricardo
Sazba a grafická úprava Ricardo, Sázavská 19, Praha 2
Tisk a vazba: **FINIDR**, s. r. o., Český Těšín

Veškerá práva vyhrazena.
Tato kniha ani jakákoli její část nesmí být přetiskována, kopírována
či jiným způsobem rozšiřována bez výslovného povolení.

Název a logo BARONET® jsou ochranné známky zapsané
Úřadem průmyslového vlastnictví pod čísly zápisu 216133 a 216134.

ISBN 978-80-7384-7 7-3

BARONET
Praha 2013

James Herriot

TO BY SE
ZVĚROLÉKAŘI
STÁT NEMĚLO

EDIČNÍ POZNÁMKA:

Kniha Jamese Herriota To by se zvěrolékaři stát nemělo (v anglickém originálu It Shouldn't Happen to a Vet) vychází v nakladatelství Baronet poprvé v přesném souladu s anglickým originálem.

Donaldovi a Brianovi Sinclairovým,
kteří zůstali mými kamarády

1. KAPITOLA

Bylo mi jasné, že pan Handshaw nevěří ani slovu z toho, co jsem říkal. Zadíval se na svou krávu a sevřel ústa do zarputilé čárečky.

„Zlomená pánev? Chcete mi snad namluvit, že se už nikdá nepostaví? A proč by ne, koukněte se, jak si pěkně žvejká! Jedno vám povím, mladíku – kdyby dneska žil můj otec, měl by ji postavenou na nohy hnedka.“

Byl jsem veterinářem už víc než rok a několik věcí jsem se naučil. Především – že není snadné přesvědčit farmáře – zvláště pak ne ty zdejší.

A to o tom tatínkovi: panu Handshawovi bylo kolem padesátky a v jeho víře v dovednost a správnost názorů zemřelého otce bylo dozajista něco dojemného. Ale co se mě týkalo, mohl jsem se bez toho obejít.

Byla to jen trpká kapka navíc v případě již tak dost obtížném a nepříjemném. Existuje jen málo věcí, které se zadírají veterináři tolik pod nehty jako kráva, která nechce vstát. Laikovi může připadat nepochopitelné, že se zvíře vyléčí ze svého původního neduhu, a přesto se nedokáže postavit, ale stává se to. A je zcela jasné, že kráva, která leží a nevstává, není k ničemu a nemá žádnou budoucnost.

Začalo to všechno tím, že mě můj šéf poslal k případu mléčné horečky. Tahle nemoc přijde náhle a její příčinou je nedostatek vápníku, vyskytuje se u vysoce produktivních krav a obvykle po teleti vyvolává zhroucení a dlouhé stavy bezvědomí. Když jsem poprvé spatřil Handshawovu krávu, ležela nehybně na boku a musel jsem se pečlivě podívat, abych se přesvědčil, že není mrtvá. Ale

sebejistě jsem vytasil své lahvičky s kalciem, protože jsem měl štěstí, že jsem dostudoval v době, kdy se naší profesi konečně zdařilo zvládnout tyto doposavad smrtelné nevolnosti. První průlom při mléčné horečce nastal o několik let dřív a já jsem s sebou stále ještě nosil nafukovací výzbroj (farmáři používali pumpičku na kolo); s aplikací léčby kalciem se člověk slunil v laciné slávě, protože během několika minut vyrval zvíře z náručí bezprostředně hrozící smrti. Bylo k tomu zapotřebí skutečně minimální zdatnosti, ale vypadalo to výborně.

Vpíchl jsem obě lahvičky – jednu do žíly, druhou pod kůži – a pan Handshaw mi pomohl položit krávu na břicho. Zlepšení bylo očividné. Kráva se rozhlížela a potřásala hlavou, jako by se divila, kde se ocitla. Byl jsem přesvědčen, že bych viděl, jak se postaví na nohy, kdybych měl čas zdržet se ještě chvíli. Čekaly mě však další návštěvy.

„Kdyby se do večera nepostavila, zatelefonujte mi,“ řekl jsem z pouhé zdvořilosti. Byl jsem hluboce přesvědčen, že k ní už znovu nebudu muset.

Když farmář v poledne telefonoval, že kráva dosud nevstala, jenom mě to lehounce píchlo, jako špendlíkem. Některé případy potřebují lahvičku navíc – to je v pořádku. Zajel jsem tam a dal jí další injekci.

Nedělal jsem si žádné starosti, když jsem se dověděl, že se nepostavila ani nazítří, ale pan Handshaw stojící nad krávou s nahrbenými rameny a s rukama v kapsách byl očividně zarmoucený a zklamáný mou smůlou a neúspěchem.

„Už by ta potvora měla vstát! Takle dlouho ještě žádná neležela. Přece s ní něco můžete udělat? Nalil jsem jí ráno do ucha láhev vody, ale ani to s ní nehnulo.“

„Co jste udělal?“

„Nalil jsem jí do ucha studenou vodu. Můj tatík je takhle stavěl na nohy a že to s dobyt看kem nák uměl, to teda jo!“

„O tom nepochybuji,“ pravil jsem odměřeně. „Ale skutečně se domnívám, že by jí spíš pomohla injekce.“

Farmář zachmuřeně pohlížel, jak jsem jí vbodl pod kůži další ampulku kalcia. Moje metoda už pro něho ztratila veškeré kouzlo.

Když jsem přístroj odkládal, pokoušel jsem se ze všech sil o srdečný tón. „Na vašem místě bych se netrápil. Spousta jich zůstává ležet den nebo dva – zítra ráno pravděpodobně zjistíte, že chodí.“

Telefon zazvonil ještě před snídaní, a když jsem zaslechl hlas pana Handshawa, sevřel se mi žaludek. Pan Handshaw mluvil těžce a mrzutě. „Tak teda se nic nezměnilo. Leží tam a žere jak nezavřená, ale vůbec ji ne napadne, aby vstala. Tak co teďka uděláte?“

To bych taky rád věděl, pomyslel jsem si, když jsem vyjížděl z domova směrem k farmě. Kráva už ležela osmačtyřicet hodin – prachnic se mi to nechtělo líbit.

Farmář okamžitě zaútočil. „Můj tatík vždycky říkal, že mají ve vocasu červa, když zůstaly takhle ležet. Říkal, že se jim má uříznout vocas, a je to.“

Moje nálada poklesla ještě níž. S touhle pověrou jsem už měl dost nepříjemností. Zrada byla v tom, že ti, kdo doposud praktikovali tyto pozůstatky barbarství, měli často možnost tvrdit, že to účinkovalo, protože když krávy usekli ocas, byla bolest v pahýlu dotýkajícím se země tak strašlivá, že donutila mnoho nemocných krav, aby se na nohy doslova vyškrábaly.

„Neexistuje nic takového jako červ v ocase, pane Handshawe,“ řekl jsem. „A copak vy nepokládáte za nesmírně kruté useknout krávy ocas? Slyšel jsem, že spolek pro ochranu zvířat jednoho člověka kvůli něčemu podobnému minulý týden žaloval.“

Farmář přimhouřil oči. Bylo zřejmé, že si myslí, že uhýbám.

„A když to tedy neuděláte, co vlastně kčertu chcete dělat? Nák tu krávu musíme zvednout!“

Zhluboka jsem vzdychl. „Jsem si jist, že překonala mléčnou horečku, protože žere a vypadá spokojeně. Musí to tedy být ochrnutí zadních nohou, které se k případu připojilo jako komplikace a které jí brání vstát. Nemá

smysl dávat jí další kalcium, píchnu jí něco na uklidnění.“ Natáhl jsem jehlu s neblahou předtuchou. Vůbec jsem nevěřil, že by uklidňující injekce měla nějaký účinek, ale něco jsem dělat musel.

Byl jsem už na odchodu, když mě pan Handshaw znovu zavolal: „Helejte, pane, pamatuju se ještě na něco, co dělával můj tatík. Zařval jí do uší. Na ten způsob postavil moc krav na nohy. Já nemám moc silnej hlas – co kdybyste to zkusil vy?“

Bylo trochu pozdě na to, abych si zakládal na své důstojnosti. Šel jsem ke zvířeti a chytil je za ucho. Nadmul jsem hrud', jak jsem nejvíc mohl, pak jsem se naklonil a divoce zahulákal do chlupatých hlubin. Kráva na okamžik přestala přežvykovat a tázavě se na mě podívala, pak sklopila oči a spokojeně se vrátila ke své otýpce. „Dáme jí ještě jeden den,“ řekl jsem unaveně. „A jestli nevstane ani zítra, zvedneme ji. Můžete sehnat pár sousedů, aby nám pomohli?“

Když jsem ten den jezdil po dalších návštěvách, měl jsem pocit, že se mi strachem zauzlily vnitřnosti. Hrom do tohohle případu uhoď! Proč kčertu zůstávala ležet? A co jsem já ještě mohl dělat? Psal se rok 1938 a moje možnosti byly omezené. O třicet let později stále ještě existují krávy, které mají mléčnou horečku a nechtějí vstát, ale veterinář má mnohem širší paletu výzbroje, když selže kalcium. Vynikající Bagshawův zvedák, který se přitiskne k pánvi a zdvihne zvíře zcela přirozeným způsobem, injekce fosforu, dokonce i elektrický bodec na rychlý šok do zadku, který donutí mnohou pohodlně rozloženou krávu, aby s uraženým zařváním konečně vyskočila.

Jak jsem předpokládal, nepřinesl ani následující den žádnou změnu, a když jsem vystupoval z auta na dvoře u pana Handshawa, obklopila mě skupina jeho sousedů. Byli všichni ve sváteční náladě, spokojeně se usmívali a plýtvali užitečnými radami, které farmáři s nadšením udílejí, pokud jde o zvířata někoho jiného.

Všichni se smáli a žertovali, když jsme natahovali pod krávu pytle, a nejroztodivnější návrhy a doporučení tekly

proudem – snažil jsem se neposlouchat. Když jsme nakonec všichni najednou zabrali a zvedli jsme ji, dostavil se předpokládaný výsledek: kráva visela lhostejně ve vzduchu, nohy se jí houpaly sem a tam a její majitel se opíral o zeď a hleděl na nás stále zachmuřeněji.

Po dalším hekání a funění jsme nehybné tělo znovu položili a všichni se na mě dívali, co bude dál. Zoufale jsem pátral po nějakém nápadu, když se znovu nesměle ozval pan Handshaw.

„Tatík říkával, že každou krávu postaví na nohy cizí pes.“

Ozvalo se souhlasné mručení a okamžité nabídky shromážděných farmářů. Snažil jsem se upozornit, že jeden pes by stačil, ale moje autorita byla pošramocená a kromě toho se každý horlivě snažil dokázat potenci toho svého psa. Nastal hromadný a vzrušený rozchod, a dokonce i pan Smedly, majitel místního hokynářství, odjel s horečnou rychlostí na kole pro svého teriéra. Zdálo se, že uplynulo jen několik vteřin, a chlív ožil štěkáním a chňapáním, ale kráva všechny ignorovala – omezila se na to, že varovně zašermovala rohy na ty, kteří se k ní přiblížili přespříliš.

Vrchol nastal, když se vrátil vlastní pes pana Handshawa z pole, kde pomáhal hnát ovce. Tohle kostnaté, ostřílené zvířátko mělo reflexy rychlé jako blesk a bylo neobyčejně vzteklé. Hafan vletěl do chléva se zježenými chlupy, ohromeně vrhl jediný pohled na smečku cizáků na svém území a pustil se do díla.

Během několika vteřin se rozpoutala nejnádhernější psí rvačka, jakou jsem kdy viděl, a já stál v pozadí a díval se na ni s pocitem, že tu jsem úplně nenáležitý. Do vzteklého vrčení a štěkání se mísilo ječení farmářů. Jeden neohroženec skočil do rvoucí se smečky a pak se zase vynořil a na patě holínky mu visel houževnatě zakousnutý alík.

Pan Reynolds z Clover Hillu třel krávi ocas mezi dvěma krátkými kusy dřeva a křičel „Huš, huš!“, a když jsem bezmocně přihlížel, zatahal mě za rukáv někdo úplně ne-

známý a zašeptal: „A zkusil jste jí dát každý dvě hodiny do půllitru starýho piva dvě kávový lžičky myslivecký?“

Zdálo se mi, že se prolomily hráze sil černé magie a ta sem vnikla a obklopila mě zcela a bez výhrad a moje chabé zdroje vědy neměly naději, že by mě spasily. Vůbec nevím, jak se stalo, že jsem ve všem tom rámusu zaslechl ten skřípavý zvuk – možná proto, že jsem se hluboce nakláněl nad panem Reynoldsem a pokoušel jsem se ho přemluvit, aby přestal žmoulat krávě ocas. V tu chvíli právě změnila polohu a já to uslyšel docela přesně. Bylo to z pánve.

Chvilku mi trvalo, než jsem na sebe upoutal pozornost – všichni už zapomněli, že tam jsem, ale podařilo se jim konečně psy od sebe odtrhnout a přivázat je na nekonečné množství lan. Přestali křičet, odtáhli pana Reynoldse od kravského ocasu a mně se dostalo prostoru. Oslovil jsem pana Handshawa. „Buďte tak laskav a přineste mi vědro horké vody, mýdlo a ručník.“

Bručel a odklátil se váhavě, jako by si od toho nového gambitu příliš mnoho nesliboval. Moje akcie byly rozhodně velice nízko.

Strhl jsem ze sebe sako, namydlii jsem si paži a vsunul ruku krávě do rekta, až jsem nahmatal tvrdou stydkou kost. Rektální stěnou jsem kost zachytil a podíval jsem se na diváky kolem. „Prosím vás, dva ať podrží kyčelní kosti a pak rozhoupejte krávu pomalu ze strany na stranu.“

Ano – ozvalo se to znovu, nemohl jsem se mýlit. Slyšel jsem a cítil jsem to – tu vůli a slabé skřípání, skoro vrzání.

Vstal jsem a umyl si paži. „Tak už vím, proč se ta vaše kráva nepostaví – má zlomenou pánev. Nejspíš si to udělala tu první noc, kdy se motala při té mléčné horečce. Obávám se, že jsou poškozené také nervy. Bohužel to pokládám za beznadějný případ.“ I špatná zpráva tu byla úlevou, protože byla logická a rozumná.

Pan Handshaw na mě upřeně hleděl: „Vy říkáte beznadějný případ? A jakpak to?“

„Lituji,“ řekl jsem, „ale je to tak. Nemůžete dělat nic

jiného než ji poslat k řezníkovi. Nemá vůbec žádnou sílu v zadních nohou. Na nohy se už nikdy nepostaví.“

A tehdy pan Handshaw vyletěl jako čertík z krabičky a přednesl dlouhý projev. Nemluvil vysloveně nepříjemně nebo urážlivě, ale nesmlouvavě mě pokáral za můj neúspěch a znovu zatruchlil nad tragickou skutečností, že tu není jeho tatík, aby to všechno uvedl na pravou míru. Ostatní farmáři stáli kolem nás, oči na stopkách, a vychutnávali jedno každé slovo.

Nakonec jsem se sebral a odešel. Nic jiného jsem nemohl dělat a pan Handshaw musí stejně nahlédnout, že jsem měl pravdu. Donutí ho k tomu čas.

Vzpomněl jsem si na tu krávu, hned jak jsem se ráno probudil.

Nebyla to příliš šťastná epizoda, ale koneckonců mě trochu uklidňovalo vědomí, že je všechno naprosto jasné. Věděl jsem, kde byla chyba, a věděl jsem, že není žádná naděje. Bylo zbytečné se kvůli tomu trápit.

Překvapilo mě, že jsem zaslechl v telefonu tak brzy po ránu hlas pana Handshawa. Předpokládal jsem, že mu bude trvat dva tři dny, než si uvědomí, že se mýlil.

„Je to pan Herriot? Jo – tak vám přeju dobrýto! Chtěl jsem vám akorát zavolat, abych vám řek, že ta kráva stojí a že se jí daří dobře.“

Křečovitě jsem chytil sluchátko do obou rukou.

„Cože? Co jste to povídal?“

„Povídal jsem, že moje kráva stojí. Ráno jsem ji našel v chlívě, jak chodí sem a tam, čilá jako křepelka. Vůbec nikdo by neřek, že jí něco bylo.“ Na několik vteřin se odmlčel a pak znovu promluvil s vážným důrazem, jako kárající učitel. „A vy jste tam stál, koukal mi do očí a tvrdil jste, že už se nikdá nepostaví.“

„Ale... ale vždyť...“

„Aha, jste zvědavej, jak jsem to dokázal! Zkrátka jsem si náhodou vzpomněl na jeden starej tatíkův trik. Zašel jsem k řezníkovi, koupil kůži z čerstvě zabitého ovce a položil jí to na záda. Vstala skoro hned – musíte přijít a kouknout se na ni. Můj tatík byl vohromnej člověk!“

S nevidomýma očima jsem tápal do jídelny. Musel jsem se o tom poradit se svým šéfem. Siegfriedův spánek přetrhl ve tři hodiny ráno případ telení, a tak teď vypadal na víc než na svých třicet let. Končil se snídání a mlčky mě poslouchal, pak odstrčil talíř a nalil si poslední šálek kávy. „Měl jsi smůlu, Jamesi. Tak tedy ovčí kůže, říkáš? Je to zvláštní – jsi už v Dalesu víc než rok, a ještě ses s tím nesetkal. Asi to už přece jen vychází z módy, ale víš, nějaký smysl to mělo – jako spousta těch starých léčebných metod. Jistě si dovedeš představit, že se pod čerstvě staženou ovčí kůží nashromáždí spousta tepla, a to působí na záda jako horký obklad – udělá jim to dobře a vstanou. A když ta kráva leží jenom tak z darebáctví, často vstane jen proto, aby se toho zbavila.“

„Ale jak to k čertu bylo s tou zlomenou pávní? Povídám ti, že vrzala a kývala se po celém vnitřku.“

„Nic si z toho, Jamesi, nedělej, nejsi první, kdo se takhle chytil. Pánevní vaziva někdy několik dní neztuhnou, jsou po porodu uvolněná a vypadá to stejně jako přeražená pánev.“

„Ach bože,“ hořekoval jsem s hlavou sklopenou až na ubrus. „To jsem to všechno zatraceně zvorál!“

„Myslím, že ne.“ Siegfried si zapálil cigaretu a pohodlně se posadil do křesla. „Ta stará kráva si už pravděpodobně pohrávala s myšlenkou, že vstane a projde se, když vtom jí starý Handshaw hodil na záda kůži. Zrovna tak by mohla vstát po některé tvojí injekci, a pak by sis to připsal k dobru ty. Cožpak si už nepamatuješ, co jsem ti řekl, když jsi sem přijel? Mezi tím, aby ses jevil jako skutečně dobrý veterinář nebo jako úplný pitomec, je jenom tenounký předěl. Tohle se stává každému z nás, a proto se netrap a pusť to z hlavy.“

Zapomenout nebylo však snadné. Kráva se proslavila po celém okrese. Pan Handshaw ji pyšně předváděl pošťákovi, strážníkovi, obchodníkům s obilím, řidičům nákladních aut, obchodním cestujícím s hnojivý i úředníkům z ministerstva zemědělství a ti všichni mi to sdělovali s potěšenými úsměvy. Projev pana Handshawa byl pokaž-

dé stejný, přednášený – jak říkali – zvučným, vítězoslavným hlasem:

„A tohle je kráva, o který pan Herriot povídal, že si už nikdá nestoupne!“

Jsem si zcela jist, že ten farmář nejednal ze zlomyslnosti. Vyhrál nad jedním mladým chytrákem a nikdo mu nemohl zazlívat, že se tím trochu vytahuje. A svým způsobem jsem já krávě přece jenom prospěl. Podstatně jsem jí prodloužil život, protože ji pan Handshaw choval ještě dlouho po tom, kdy přestala skýtat užitek, choval ji jako výstavní kus. Pásla se šťastně a vesele na louce u cesty ještě léta, i když přestala dojit víc než pár litrů mléka denně.

Měla jeden roh otočený zvláštním způsobem nahoru a člověk ji snadno rozpoznal. Často jsem přibrzdil a podíval se přes zídku na krávu, která neměla už nikdy vstát.

2. KAPITOLA

Siegfried položil telefon a obrátil se ke mně. Jeho obličej byl bezvýrazný. „Je to paní Pumphreyová. Chce, aby ses podíval na její prasátko.“

„Chceš říct na jejího pekinéze,“ opáčil jsem.

„Ne, na prasátko. Má šest týdnů staré prasátko a chce, abys ho vyšetřil, jestli je zdravé.“

Rozpačitě jsem se zahihňal. Moje vztahy k pekingskému palácovému psíku té staré ovdovělé dámy byly delikátní záležitostí. „Dobře, dobře, tak zase nezačíněj. Tak co vlastně chtěla? Má Tricki potíže se zadečkem?“

„Jamesi,“ pravil Siegfried vážně. „Nepodobá se ti, že pochybuješ o tom, co říkám. Zopakuji ti vzkaz paní Pumphreyové a pak očekávám, že se podle něj okamžitě zachováš, bez dalších dotazů. Ta dáma mě informovala, že se stala majitelkou šest týdnů starého selete, a chce, abys zvíře důkladně a odborně prohlédl. Znáš tvůj vztah k těmto vyšetřením a nepřejí si, abys úkol jakýmkoliv způsobem odbyl. Na tvém místě bych věnoval zvláštní pozornost dýchání – nech ho pěkně proběhnout po dvoře, než ho vyšetříš stetoskopem, a propánaboha nezanebej nic významného, jako třeba postavení nohou. Doporučil bych, abys změřil, jak je vysoké, když už tam budeš. Měřítka najdeš v...“

Jeho slova se za mnou nesla, ještě když jsem klusal chodbou. Trochu mi to bralo dech. Obvykle jsem musel vytrpět různé žertíky už od té doby, kdy jsem se stal adoptivním strýčkem pekinéze Trickiho a začal jsem od něj pravidelně dostávat dárky a dopisy a podepsané fo-

tografie, ale Siegfried své vtipkování zase takhle nepřeháněl. Nedovedl jsem si představit paní Pumphreyovou s prasátkem. V jejím elegantním příbytku nebylo místo pro dobytek. Siegfried to určitě nějak popletl.

Ale nepopletl! Paní Pumphreyová mě přivítala radostným zvoláním: „Pane Herriote, to je báječné! Mám překrásné malé prasátko. Byla jsem na návštěvě u sestřenice na statku a vybrala jsem si ho. Tricki bude mít kamaráda – víte, jak mě trápí, že to je můj jedináček!“

Užasle jsem vrtěl hlavou, když jsem kráčel přes chodbu obkládanou dubovým dřevem. Moje zdejší návštěvy měly vždycky trochu fantastický přídech, ale tentokrát jsem měl pocit Alenky v říši divů.

„Chcete mi skutečně tvrdit, že chováte v domě prase?“

„Ale samozřejmě.“ Paní Pumphreyová vypadala překvapeně. „Je v kuchyni. Pojdte se na ně podívat.“

Byl jsem v kuchyni už několikrát a vždycky mě ohromila její zářivá neposkvrněnost. Kachlíčkové stěny připomínající laboratoř, lesknoucí se výlevka, sporák, lednička. A dnes tu v jednom koutě stála lepenková krabice a v ní jsem spatřil malé prasátko. Stálo na zadních nožkách, přední odpočívaly na okraji krabice, a se zájmem se rozhlíželo po novém prostředí.

Starší kuchařka stála otočená zády k nám a neohlédla se, když jsme vstoupili. Krájela mrkev a házela ji na pánev s poněkud zbytečnou prudkostí – jak se mi zdálo.

„Že je kouzelné!“ Paní Pumphreyová se naklonila a podrbala malou hlavičku. „Je to tak vzrušující, mít své vlastní prasátko! Pane Herriote, rozhodla jsem se, že mu budu říkat Drobeček.“

Polkl jsem. „Drobeček?“ Kuchařčina záda zkameněla.

„Ano, po mém drahém prastrýčkovi, kterému jsme také říkali Drobeček. Byl malinký a růžový, měl malá očička a nos pršáček. Je to úžasná podoba!“

„Aha,“ řekl jsem a kuchařka se pohnula a začala cákat vodou.

Několik okamžiků jsem nevěděl, co mám dělat. Profesionální etika se ve mně bouřila nad absurdním požadav-

kem, že bych měl vyšetřit tohoto očividně zdravého tvořečka. Popravdě řečeno jsem už měl na jazyku, že vypadá naprosto v pořádku, když promluvila paní Pumphreyová.

„Pojď sem, Drobečku,“ řekla, „musíš být hodný chlapec, strýček Herriot tě prohlédne.“

To rozhodlo. Potlačil jsem své pocity, uchopil ocásek jako provázek a přidržel Drobečka skoro nohama vzhůru a měřil jsem mu teplotu. Potom jsem mu vážně vyšetřil srdce a plíce, zahleděl jsem se mu do očí, přejel prsty přes údy a přezkoušel jeho klouby.

Kuchařčina záda vyzařovala neoblomný nesouhlas, ale já jsem zarputile pokračoval. Vepřový synovec! Psí synovec měl, jak jsem zjistil, nespočetné výhody, a nebyly to pouze časté dárky; stále jsem cítil v ústech vynikající chuť uzených sledů, které mi Tricki poslal z Whitby, a byla to červená nit rozkoší, která se vinula mým těžkým životem: sherry před obědem, teplo a přepych krbu paní Pumphreyové. Co se mě týkalo, byl jsem poslední člověk, který by se vzpěchoval nevypočitatelnému osudu, pokud by si usmyslil postavit mi do cesty prasečího synovečka.

Dokončil jsem vyšetření a obrátil jsem se k paní Pumphreyové, která úzkostlivě čekala na výsledek. „Je zdravý po všech stránkách a v každém ohledu,“ řekl jsem rozhodně. „Máte skutečně moc pěkné prasátko. Ale je tu jeden problém: nemůže žít v domě.“

Poprvé za celou tu dobu se ke mně kuchařka obrátila a v její tváři jsem vyčetl němou prosbu. Cítil jsem s ní, protože prasečí výkaly mimořádně páchnou a i tak malý exemplář jako Drobeček už dodával atmosféře kuchyně značně ostré aroma.

Paní Pumphreyová se té myšlenky nejdříve zděsila, ale když jsem ji ujistil, že prasátko venku nedostane zápal plic a bude skutečně zdravější a šťastnější, svolila.

Byl povolán venkovský tesař, aby postavil v rohu zahrady přepychový prasečí chlívek. V chlívkou byla teplá ložnička na vyvýšených prknech a výběh. Dohlédl jsem na uvedení Drobečka do chlívkou a Drobeček se blaženě stočil na čistou slámu. Jeho korýtko bylo dvakrát denně plné nej-

lepšího krmení a pokaždé měl dost pochoutek – šťavnatou mrkvičku nebo lupeny zelí. Každý den si směl hrát a strávil blaženou hodinu, kdy se honil po zahradě s Trickim.

Zkrátka a dobře, Drobeček to vyhrál na celé čáře; ostatně štěstí se skutečně nemohlo usmát na hezčí prasátko. Ačkoliv většina jedinců jeho rodu je velmi milá a přátelská, což málokdo tuší, Drobeček měl tyto vlastnosti mimořádně vyvinuté. Měl hrozně rád lidi a během několika příštích měsíců jeho povaha neustálým osobním stykem s lidmi rozkošatěla a zušlechtila se.

Často jsem ho vídal, jak se společensky prochází po zahradě s paní Pumphreyovou, a ve svém chlívku trávil hodně času tak, že stál na zadních nožkách opřený o drátěný plot a dychtivě očekával dalšího návštěvníka. Prasátka rostou rychle a Drobeček své růžolící dětství brzy opustil, ale jeho šarm se nezmenšil. Ze všeho nejraději měl, když jsme ho drbali na zádech. Mručel hlubokým hlasem, u vytržení koulel očima, pak se mu rozechvěla kolena a nakonec se překulil na bok.

Drobečkův život byl blaženost sama a na jeho nebičku byl jen jediný mráček: starý Hodgkin, zahradník, jehož vztah k domácím miláčkům byl neustále neblaze ovlivňován povinností házet Trickimu každý den gumové kroužky, zjistil, že byl jmenován osobním komorníkem selete. Plynulo z toho, že musel Drobečka krmit, stlát mu a dohlížet na něho v době, kdy si hrál. Vědomí že tohle všechno dělá pro prase, ze kterého nebudou vůbec nikdy žádné jitřnice, muselo být pro starého venkovana přímo nesnesitelné. Vrásky na jeho obličejí se prohloubily, kdykoliv uchopil vědro s krmením.

Když jsem se k němu poprvé dostavil, abych se mu ohlásil na odbornou návštěvu, pozdravil mě zachmuřeným: „Přišel jste za tím Preclíkem?“ Znal jsem Hodgkina natolik dobře, abych si uvědomil, že je vyloučeno očekávat od něho jakékoliv slovní hříčky. Byl to upřímný pokus pojmenovat prasátko podle panina přání. A tak po celou dlouhou dobu životního běhu mého vepřového synovce zůstal vepřík pro staříka Preclíkem.

Na jeden příběh s Drobečkem rád vzpomínám. Kdysi hned po obědě zazvonil telefon. Byla to paní Pumphreyová a podle jejího zaraženého hlasu jsem poznal, že se stalo něco strašného. Byl to stejný hlas, jakým popisovala mimořádné příznaky Trickiho choroby, když měl zalepený zadek a když se pominul.

„Pane Herriote, zaplaťbůh že jste doma! Volám kvůli Drobečkovi. Obávám se, že je strašlivě nemocný.“

„Skutečně? To je mi upřímně líto. A co dělá?“

Na druhém konci bylo ticho, ozývalo se jen oddychování a potom paní Pumphreyová znovu promluvila: „Víte, on nemůže... on nemůže... na malou stranu.“

Ovládal jsem její slovník včetně malé a velké strany dokonale. „Chcete říct, že nemůže močit?“

„Tedy... tedy...“ byla zřejmě v rozpacích. „Pořádně ne.“

„To je zvláštní,“ řekl jsem. „A žere?“

„Myslím, že ano, ale...“ A potom najednou vyhrkla: „Pane Herriote, mě to tolik trápí! Slyšela jsem, že u mužů je to strašlivá nemoc... něco takového. Je to ta žláza, není?“

„S tím si nedělejte starosti. Prasátka tyhle potíže nemají a kromě toho ve čtyřech měsících je trochu mladý na hypertrofii prostaty.“

„To jsem moc ráda, ale něco mu to... zastavuje. Vidíte, že přijedete?“

„Jedu k vám okamžitě.“

Dost dlouho jsem musel čekat před Drobečkovým chlívkem. Vyrostlo z něho tlusté prasátko, které přátelsky chrochtalo, když si mě prohlíželo drátěným plotem.

Téměř jsem docházel k závěru, že moje návštěva byla bezpředmětná, když vtom paní Pumphreyová, která doposud přecházela sem a tam a nervózně žmoulala dlaně, zůstala stát, jako by ji do země vrazil, a třesoucím se prstem ukazovala na vepříka.

„Panebože,“ vydechla. „Tamhle, tamhle! Tamhle to vidíte – vidíte to?“ Z obličeje jí vyprchala veškerá barva, smrtelně zbledla. „Je to tak strašné! Nemohu se na to už dívat.“ Zasténala, odvrátila se a skryla obličej v dlaních.

Zblízka a pozorně jsem se díval na Drobečka. Zastavil se ve velkém cvalu a spokojeně si ulevoval v prudkých, ale přerušovaných čůrcích, jak to dělávají normální prasátka mužského rodu.

Otočil jsem se k paní Pumphreyové: „Skutečně nepozorují žádnou závadu.“

„Ale... ale...“ stále ještě se neodvažovala ohlédnout, „dělá to... dělá to... má záchvaty!“

Nabyl jsem už značnou praxi v uchování vážné tváře v přítomnosti paní Pumphreyové a teď mi to přišlo vhod.

„Ale všichni vepřici to dělají takhle, paní Pumphreyová!“

Napůl se otočila a roztřeseně se koutkem oka podívala na Drobečka. „Chcete říct, že... všechna prasátka-chlapeczkové...?“

Každé prasátko-chlapecek, které jsem kdy viděl, to dělalo takhle.“

„Ach, ach... to je zvláštní... to je ale skutečně zvláštní!“ Utrápená paní se ovívala kapesníkem. Obličej jí znovu v úlevě zrumněl.

Abych ji zbavil rozpaků, promluvil jsem velmi věcně, se střízlivostí odborníka: „Ano, ano. Ujišťuji vás, že spousta lidí se takhle spletla. A myslím, že je na čase, abych zase šel – jsem rád, že je náš chlapík veselý a že dobře vypadá.“

Drobeček se těšil z dlouhého a šťastného života a překonal naděje, které jsem v něho skládal – byl právě tak štědrý jako Tricki a právě tak jako u pekinéze jsem měl čisté svědomí, protože jsem věděl, že ho mám upřímně rád. Siegfriedův ironický postoj ovšem celou tu záležitost vždycky znepříjemnil. V minulosti jsem si od něho vytrpěl své, když jsem dostával podepsané fotografie psíka – ale nikdy jsem nesebral odvahu ukázat mu tu s prasátkem.